

Handläggare: Eva Svedman
Telefon: 508 10 320

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2009 03 12

Remiss ang. motion i KF om hemlöshet (2008:95 dnr 002944/2008)

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och att översända detsamma till Kommunstyrelsen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Anna-Lena Christensson Österberg
avdelningschef

Sammanfattning

Tjänsteutlåtandet behandlar en remiss från Kommunstyrelsen ang. en motion i Kommunfullmäktige (KF) av Karin Rågsjö m. fl. (v) där man föreslår en femårig plan för att avskaffa hemlösheten i Stockholm stad. Förvaltningen är av den uppfattningen att stadens nuvarande organisation och arbete mot hemlöshet och med hemlösa fungerar väl och menar att motionens förslag om en femårsplan knappast kommer att leda till färre hemlösa i staden än de nuvarande arbetsformerna.

Bakgrund

Till Östermalms stadsdelsförvaltning inkom 2009 02 06 en remiss från Kommunstyrelsen med en motion från Karin Rågsjö, m fl (v). Motionen är benämnd, Tidtabell för att avskaffa hemlösheten och ska vara besvarad till senast 2009 03 31. Remissen har även sänts till stadsdelsnämnden Enskede-Årsta-Vantör och till Socialtjänst- och Arbetsmarknadsnämnden samt till SLK, Föreningen Stockholms hemlösa, Stockholms stadsmission och Föreningen Ny gemenskap.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänstavdelningen. Förvaltningens lokala handikappråd kommer att ta del av ärendet vid rådets sammanträde 2009 04 02. (Rådets sammanträde i februari ställdes in.) De fackliga organisationerna behandlade ärendet i förvaltningsgrupp 2009 03 03. Ärendet har sänts 2009 02 20 till landstinget för kännedom.

Ärendet

I motionen görs en nulägesbeskrivning av hemlösheten i dagens Stockholm, bl a med uppgiften om att det år 2008 fanns ca 3 000 hemlösa personer i Stockholm, varav ca 400 akut hemlösa, det vill säga personer som bor på härbärgen eller är uteliggare. Motionärerna menar att det har blivit ett naturligt inslag i gatubilden, ett normaliserat tillstånd av utanförskap. De menar också att det är möjligt att avskaffa hemlösheten, om bara viljan finns. Stockholmsvännern har därav föreslagit en 5-års plan för detta, se nedan:

Som en start föreslår motionärerna att en brukarundersökning ska genomföras bland hemlösa så att deras röster blir hörda i planeringen, genomförandet och uppföljningen. Brukarundersökningen föreslås tas fram av socialtjänstnämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna.

Vidare anser motionärerna att hemlöshet hänger ihop med bostadspolitiken och att utförsäljningen av allmännyttan leder till en massiv minskning av hyresrätter och att tillgången av försökslägenheter försämras. De anser vidare att utan billiga hyresrätter som subventioneras av staten förvärras hemlösheten och segregationen.

Som ett led i förebyggandet av hemlöshet, och i nollvisionen, menar motionärerna att det krävs långsiktiga prioriteringar av tidiga insatser i förskola och skola, i samverkan med socialtjänst och landsting, för att gynna barns psykiska hälsa. Därutöver anser de att staden måste bli bättre på att samordna insatser för att hemlösa ska få bostäder. Motionärerna föreslår att fler billiga stödboenden byggs, att staden söker upp och motiverar hemlösa personer till stöd och behandling, att samverkan med landstinget stärks och att en vårdkedja byggs upp med boendestöd och att sysselsättning erbjuds personer boende på härbärgen och som har gravt missbruk och psykiska problem.

För att resultat anser motionärerna att samverkan och uppföljning är A och O, varför de föreslår att hemlöshetskoordinatorer inrättas i stadsdelsnämnderna och eventuellt även i andra nämnder och styrelser. Dessa föreslås bilda stadsövergripande nätverk för samordning och uppföljning av nollvisionen mot hemlöshet. Därutöver tror de att en stadsövergripande hemlöshetssamordnare, direkt underställd kommunstyrelsen, kan komma att krävas. Kommunfullmäktige föreslås följa arbetet genom rapporter tre gånger per år.

Förslag på punkter i en tydlig stadsövergripande plan

- Förstärk arbetet med barn och ungdomar i riskzon så att de inte hamnar på härbärg.
- 0-tolerans för vräkningar av barnfamiljer och äldre.
- 500 lägenheter per år under fem år varav tränings- och försökslägenheter vid behov.
- 100 lägenheter i stödboenden per år för hemlösa med psykisk problematik eller med behov av att bo kollektivt.
- Hemlösa som får lägenhet har rätt till boendestöd och arbete i sociala arbetskooperativ.
- Budget- och skuldrådgivning samt skuldsanering ska erbjudas alla som önskar.
- Individuell handlingsplan för alla hemlösa
- Hemlöshetskoordinatorer i stadsdelsnämnderna för att stoppa vräkningar och nyrekrytering.
- Ersätt daghärbärgen med sociala kooperativ som har en klar och tydlig inriktning
- Minska antalet härbärgen och satsa istället på andra typer av boenden.
- Inför 29 årsgräns på härbärgen - ingen ung vuxen ska bo på härbärg.
- Förstärk kompetensen inom hemlöshetsområdet i alla berörda nämnder och styrelser.
- Kommunala bostadsbolag ska inte diskriminera människor med ekonomiskt bistånd vid uthyrning av lägenheter.
- Privata hyresvärdar måste lämna betydligt fler försökslägenheter till bostadsförmedlingen.

Finansiering

Hemlöshetssatsningen kan finansieras genom investeringar om 85 mnkr reserverade från tidigare mandatperiod, genom planerade och nya investeringar i bostadsbolagen samt genom utökade budgetramar inom individ- och familjeomsorgen. Ett kraftigt utökat byggande av billiga hyresrätter är samtidigt ett led i arbetet att aktivt möta lågkonjunkturen.

Med hänvisning till ovanstående förslag föreslår motionärerna att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Upprätta en tydlig stadsövergripande plan för att avskaffa hemlösheten på fem år i enlighet med motionens intentioner och förslag.
2. Inled arbetet med en brukarundersökning bland hemlösa för att ta fram förankrade förslag.
3. Bilda därefter en referensgrupp med bland annat hemlösa, politiker från alla partier och frivilligorganisationer som tar fram konkreta förslag och följer genomförandet.
4. Ta fram en kraftfull organisation i staden för att samordna och följa upp hemlöshetsarbetet i alla berörda nämnder och styrelser.
5. Avsätt ytterligare medel för att kunna förverkliga planen att avskaffa hemlösheten.
6. Rapportera hemlöshetsarbetet till kommunfullmäktige tre gånger per år.
7. Gör en större uppföljning efter två års arbete.

Stadsdelsförvaltningens synpunkter

Östermalms stadsdelsförvaltning har tagit del av motionen och kan instämma i att hemlösheten ibland kan uppfattas som ett naturligt inslag i gatubilden och att det riskerar att bli ett normaliserat tillstånd i gatubilden. Man får inte glömma att bostads- och hemlösheten många gånger är det mindre problemet hos de personer vi kallar hemlösa. Betydligt större problem är ofta en varaktig arbetsoförmåga, psykisk funktionsnedsättning, missbruk och/eller kriminalitet. Många hemlösa har en gång i tiden haft hem och bostad men har av olika skäl blivit av med denna.

Förvaltningen instämmer i att det görs många bra insatser för hemlösa, både av kommunen och frivilliga organisationer. Likaså anser förvaltningen att det i de flesta sammanhang är av stor betydelse att samverka, både internt och externt, för att uppnå önskade resultat. Detta gäller givetvis även i arbetet med att minska och förebygga hemlöshet. Att som motionärerna tro, att staden inom fem år inte har några hemlösa, anser förvaltningen vara orealistiskt, men anser likväl att målsättningen är rätt. Förvaltningen menar också att problematiken med hemlöshet inte i alla delar kan byggas bort, eller stödjaskas bort, men till vissa delar förebyggas, inte minst genom tidiga insatser för barn och unga. Stadsdelsförvaltningen vill i sammanhanget informera om att enligt stadens definition av hemlöshet är personer som bor i tränings- och försökslägenheter samt stödboenden fortfarande att betrakta som hemlösa, varför den delen av förslaget är motsägelsefullt. Förvaltningen är av den uppfattningen att stadens nuvarande organisation och arbete mot hemlöshet och med hemlösa fungerar väl och menar att motionens förslag om en femårsplan knappast kommer att leda till färre hemlösa i staden än de nuvarande åtgärderna.

Bilaga: Remissen med motionen; Tidtabell för att avskaffa hemlösheten, från Karin Rågsjö m fl (v), dnr 2009-116-006.